

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część IV. — Wydana i rozesłana dnia 10. stycznia 1903.

Treść: № 10. Ustawa, zawierająca niektóre zmieniające i uzupełniające przepisy do ustawy z dnia 1. kwietnia 1875 o organizacyi giełd.

10.

Ustawa z dnia 4. stycznia 1903,

zawierająca niektóre zmieniające i uzupełniające przepisy do ustawy z dnia 1. kwietnia 1875, Dz. u. p. Nr. 67, o organizacyi giełd.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanawiam co następuje:

Postanowienia dotyczące ustroju.

§. 1.

Giełdą dla produktów rolnych (zbożową) jest w rozumieniu tej ustawy każda giełda, na której obrót w myśl jej statutu rozciąga się na zboże lub mlewo i to z reguły bez różnicy, czy obrót giełdowy ogranicza się do tych produktów czy też rozciąga się także na inne towary.

§. 2.

Założenie giełdy produktów rolnych (zbożowej) wymaga zezwolenia Ministerstw rolnictwa, skarbu i handlu po wysłuchaniu krajowego stowarzyszenia rolniczego (krajowej rady rolniczej, krajowego towarzystwa rolniczego itp.) oraz krajowych izb handlowych i przemysłowych.

Statut giełdy produktów rolnych (zbożowej), jakoteż jego zmiany wymagają zatwierdzenia właściwych Ministerstw (ustęp 1.).

§. 3.

Komisarza giełdowego dla giełdy produktów rolnych (zbożowej) ustanawiają właściwe Ministerstwa.

§. 4.

Zarządzenia, które według §u 11. ustawy z dnia 1. kwietnia 1875, Dz. u. p. Nr. 67 i według ustawy z dnia 4. kwietnia 1875, Dz. u. p. Nr. 68, wydaje zwyczajnie Minister skarbu, wydawać mają dla giełdy produktów rolnej (zbożowej) i zatrudnionych na niej stręczycieli właściwe Ministerstwa.

W kwestyi zamknięcia giełdy produktów rolnych (zbożowej) zasięgnąć należy przedtem opinii krajowego stowarzyszenia rolniczego (krajowej rady rolniczej, krajowego towarzystwa rolniczego itp.), oraz krajowych izb handlowych i przemysłowych.

§. 5.

W zarządzie giełdy produktów rolnych (zbożowej) zasiadać mogą tylko takie osoby, które posiadają obywatelstwo królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Trzecią część członków zarządu giełdowego powołują według przepisów, które się wyda w drodze rozporządzenia, właściwe Ministerstwa z pomiędzy osób proponowanych przez krajowe stowarzyszenie rolnicze (§. 2).

O sposobie ustanowienia pozostałych dwóch trzecich części członków zarządu giełdowego ma stanowić giełdowy statut; o ile obsada następuje

przez wybór ze strony uprawnionych do wyboru uczestników giełdy, należy w statucie giełdowym zamieścić przepisy co do słusznego rozdziału wyboru według zawodowych grup, które tworzą uprawnieni do wyboru uczestnicy giełdy.

Osoby powołane do zarządu giełdowego stają się tem samem członkami giełdy, o ile nimi i bez tego nie są i mają wszelkie prawa i obowiązki z tym charakterem związane.

§. 6.

Wstęp na giełdę produktów rolnych (zbożową) mają tylko:

- a) osoby, zawodowo zajmujące się wytwarzaniem, wymianą lub przerabianiem przedmiotów do obrotu na giełdzie dopuszczonych albo interesami, służącymi do obrotu tymi przedmiotami jakoto: ubezpieczaniem, przewozem, udzieleniem zaliczek, spedycją, przyjmowaniem na skład lub dostarczaniem worków;
- b) spółki handlowe, stowarzyszenia zarobkowe i gospodarze, inne związki i osoby prawne w ogóle, uprawiające rzeczywiście jedno z przedsiębiorstw pod a) wymienionych;
- c) zastępcy publicznych galezi administracji i funduszków stojących pod publicznym zarządem.

Powody wykluczenia, określone w §ie 5. ustawy z dnia 1. kwietnia 1875, Dz. u. p. Nr. 67, mają tu zastosowanie z tym wyjątkiem, że wstęp na giełdę mogą mieć te kobiety handlujące, które oddają się jednemu z wymienionych pod lit. a) zawodów tudzież wdowy, które tylko przez czas wdowieństwa wykonują jeden z wymienionych pod lit. a) zawodów swych zmarłych mężów.

§. 7.

Jeżeli statut giełdowy ustanawia sąd rozjemczy dla rozstrzygania sporów wynikających z interesów towarowych, wymaganiem jest do ważności składu każdego z takich giełdowych sądów rozjemczych, aby wszyscy sędziowie posiadali obywatelstwo królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych. Prezydent sądu handlowego w siedzibie giełdy zaprzysięć ma sędziów rozjemczych przed objęciem urzędowania przez nich.

Postanowienia dotyczące zawierania i rozwikływania interesów giełdowych na giełdach produktów rolnych (zbożowych).

§. 8.

Przepisy, które ma zarząd giełdy wydać w celu unormowania warunków interesów giełdowych i ich

rozwikłania, wymagają zatwierdzenia właściwych Ministerstw.

Przepisy takie należy przed uzyskaniem zatwierdzenia ogłosić zapomocą przybicia w publicznym lokalu giełdy na przeciąg trzech tygodni i podać do publicznej wiadomości przez umieszczenie ich w pierwszym tygodniu przynajmniej raz w tym dzienniku rozpowszechnionym w siedzibie giełdy, który zarząd oznaczy, oraz, jeżeli zarząd giełdy wydaje własny dziennik urzędowy, także i w tym dzienniku. Przepisy te doręczyć należy najpóźniej do dnia przybicia krajowemu stowarzyszeniu rolniczemu oraz krajowym izmom handlowym i przemysłowym.

Krajowe stowarzyszenie rolnicze, jakoteż krajowe izby handlowe i przemysłowe mają prawo przesłania zarządowi giełdy swoich opinii o rzeczonych przepisach w ciągu trzech tygodni od dnia przybicia ich w publicznym lokalu giełdy.

Zarząd giełdy zbada te opinie, zmieni w razie potrzeby odpowiednio projekt przepisów i dołączając opinie, przesłał go za pośrednictwem właściwych Ministerstw politycznej władzy krajowej do zatwierdzenia.

W nagłych przypadkach może zarząd giełdy, za zgodą komisarza giełdowego, wprowadzić potrzebne przepisy prowizorycznie natychmiast w życie; równocześnie jednak wdrożyć należy postępowanie określone w ustępach 2—4. W razie odmowy następczego zatwierdzenia tracą wydane przepisy natychmiast zastosowanie.

§. 9.

Jeżeli stosunki, wśród których udzielono zatwierdzenia przepisów, wymienionych w §ie 8., ustępie 1. tak się zmienią, że przepisy te okażą się bezskutecznymi lub szkodliwymi, mogą właściwe Ministerstwa po wysłuchaniu zarządu giełdy cofnąć udzielone zatwierdzenie z tym skutkiem, że przepisy te w chwili, którą oznaczyć należy, tracą moc obowiązującą.

Krajowe stowarzyszenie rolnicze, jakoteż krajowe izby handlowe i przemysłowe, mają prawo postawienia wniosku o cofnięcie zatwierdzenia.

Postanowienia dotyczące zakazu terminowego handlu zbożem i mlewem.

§. 10.

Terminowe interesy giełdowe w zbożu i mlewem są wzbronione.

§. 11.

Nie wolno zarządom giełd ustanawiać warunków transakcyi dla terminowych interesów giełdowych w zbożu i młewie ani przepisów o ich rozwikłaniu.

Za warunki transakcyi i przepisy powyższego rodzaju te uważać należy, które do tego zmiierzają, by nadać poszczególnym interesom pod względem ich cech istotnych ile możności identyczną osnowę, ułatwić zlecanie takich transakcyi oraz umożliwić ich rozwikływanie w szerokich rozmiarach przez likwidacyę i wyrównywanie różnic.

W szczególności nie mogą przepisy wydane po myśli §u 8., ustępu 1. zawierać żadnego postanowienia, narzucającego z góry i zasadniczo pewien typ zboża do jednolitego zawierania interesów przeznaczony, pewną minimalną ilość towaru jako jednostkę obrotu giełdowego, ściśle oznaczone miejsce dla wykonania zobowiązania, ściśle oznaczone terminy dla rozwikływania interesów lub zarządzenia dotyczące likwidacyi.

§. 12.

Jeżeli na jakiej giełdzie lub poza nią zawiera się transakcyę w zbożu i młewie na zasadzie istotnie w użyciu będących warunków kontraktowych i przepisów o rozwikływaniu w rodzaju określonych w §ie 11., albo jeżeli są powody do przypuszczenia, że tego rodzaju interesy pod wymienionymi w §ie 11. warunkami i postanowieniami zawierać i rozwikływaćby można, winny właściwe Ministerstwa zakazać tego rodzaju interesów w drodze rozporządzeń.

Zarząd giełdy, krajowe stowarzyszenie rolnicze (§. 2.) i krajowe izby handlowe i przemysłowe mają prawo, po przedstawieniu stanu faktycznego, stawiać wnioski o wydanie takiego zakazu.

§. 13.

Zarząd giełdy ma obowiązek wydawać wezwanie w własnym zakresie działania zarządzenia przeciw zawieraniu, zlecaniu i rozwikływaniu terminowych interesów w zbożu i młewie, o ile zachodzą okoliczności w §ie 12. wymienione.

Postanowienia dotyczące notowania na giełdach produktów rolnych (zbożowych).

§. 14.

Kursów interesów, zakazanych na zasadzie postanowień §u 12., nie wolno urzędownie notować i nie wolno ich ogłaszać ani cedułą giełdową ani za pomocą mechanicznego powielania ani za

pośrednictwem dzienników ani przez wykładanie, wywieszanie lub przybijanie na miejscach dostępnych dla publiczności.

§. 15.

Odmienne od postanowień §u 8. ustawy z dnia 1. kwietnia 1875, Dz. u. p. Nr. 67, upoważnia się właściwe Ministerstwa, by po wysłuchaniu zarządu giełdy, krajowego stowarzyszenia rolniczego (§. 2.) i krajowych izb handlowych i przemysłowych wydały w drodze rozporządzeń przepisy dotyczące ustalenia i notowania kursów.

Postanowienia cywilno-prawnej natury.

§. 16.

Transakcyja w §ie 12. zakazana nie ma żadnych skutków prawnych.

To samo odnosi się także do udzielania i przyjmowania zleceń na tego rodzaju zakazane interesy jak i do spółek powstających w celu zawierania takich interesów lub pośredniczenia w nich.

To pozbawienie skutków prawnych rozciąga się także na udzielone zabezpieczenia i złożone zeznania długów. Można żądać zwrotu wszystkich świadczeń, które poczyniono przed, podczas lub po rozwikłaniu interesu pozbawionego skutków prawnych.

Zwrotu tego żądać można tylko przez przeciąg lat trzech od dnia zawarcia interesu.

Postanowienia karne.

§. 17.

Kto interes w §ie 12. zakazany w sposób zarobkowy zawiera, w jego zawarciu pośredniczy lub innych do zakazanego w §ie 12. interesu nakłania, ten ulega za występki karze ścisłego aresztu od trzech dni do trzech miesięcy, z którą grzywna od 500 do 5000 K może być połączoną.

§. 18.

Kto w sposób zarobkowy drugiego do zawarcia zakazanego w §ie 12. interesu w ten sposób nakłania, że jego braku doświadczenia lub lekkomyślności nadużywa, ten ulega za występki karze ścisłego aresztu od jednego miesiąca do roku, z którą grzywna od 2000 do 20.000 K może być połączoną.

§. 19.

Kto przez zawarcie pozornego interesu lub przez wprowadzenie w błąd co do okoliczności stanowczej, dla tworzenia się ceny giełdowej rozmyślnie wpływa na cenę giełdową zboża lub mlewa, ulega za występki karze ścisłego aresztu od tygodnia do roku, z którą grzywna do wysokości 20.000 K może być połączoną.

§. 20.

Za występki ulega karze ścisłego aresztu od dni trzech do trzech miesięcy, z którą grzywna do wysokości 5000 K może być połączoną, ten:

1. kto wzamian za wiadomość w dzienniku mającą na celu oddziaływanie na giełdową cenę zboża i mlewa, taką korzyść przysparza lub przyrzeka alboważ korzyść lub jej przyrzeczenie przyjmuje, która w rażącej pozostaje dysproporcji do wyświadczonej usługi;

2. kto za zaniechanie podania wiadomości prawdziwej, stanowczej dla tworzenia się ceny giełdowej zboża i mlewa, korzyść lub jej przyrzeczenie przyjmuje.

§. 21.

Kto rozmyślnie przekracza zakaz wydany w §ie 14., ulega za występki karze ścisłego aresztu od dni trzech do trzech miesięcy, z którą grzywna od 500 do 5000 K może być połączoną.

§. 22.

Zasądzony po myśli §§ów 17. do 21. nie ma przez sześć miesięcy prawa wstępu na giełdę produktów rolnych (zbożową). Zarząd giełdy przedłużyć może to wykluczenie do lat trzech.

Końcowe postanowienia.

§. 23.

Jeżeli obrót na giełdzie rozciąga się według statutu na efekty, weksle, monety lub szlachetne kruszce, niewybite na monety (obróty giełdy pieniężnej) i równocześnie na zboże lub mlewo, mają — o ile §. 24. nie ma zastosowania — postanowienia

§u 5. bez ograniczenia, inne zaś postanowienia tej ustawy z tem ograniczeniem moc obowiązującą, że wyłączony jest z pod niej pieniężny obrót giełdowy. Dla takiej giełdy wydać ma zarządzenia, wskazane ustawami z dnia 1. kwietnia 1875, Dz. u. p. Nr. 67 i z dnia 4. kwietnia 1875, Dz. u. p. Nr. 68, Ministerstwo skarbu i Ministerstwo handlu, o ile zaś nie dotyczą one wyłącznie spraw obrotu giełdy pieniężnej w porozumieniu także z Ministerstwem rolnictwa.

§. 24.

Jeżeli obrót na giełdzie rozciąga się według statutu obok innych towarów także i na zboże lub mlewo (§. 1.), obrót jednak tymi produktami w rzeczywistości albo wcale się nie odbywa, albo nieregularnie lub tylko w nieznacznym stopniu, mogą Ministrowie, którym wykonanie tej ustawy poruczono, zarządzić, że postanowienia tej ustawy z wyjątkiem §§ów 10. do 14. i 16. do 22. nie mają mieć, przez czas trwania takiego stanu, zastosowania do tej giełdy albo zupełnie albo ze szczegółowo określonymi ograniczeniami, wskazanymi ze względu na miarodajne dla tej giełdy stosunki.

§. 25.

Ustawa ta nabywa mocy obowiązującej w trzy miesiące po jej ogłoszeniu.

Upowaznia się właściwe Ministerstwa, by w drodze rozporządzeń wydały potrzebne postanowienia przejściowe a w szczególności postanowienia co do rozwikłania terminowych interesów giełdowych, zawartych przed wejściem tej ustawy w życie.

§. 26.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa, skarbu, handlu i sprawiedliwości.

We Wiedniu, dnia 4. stycznia 1903.

Franciszek Józef wkr.

Koerber wkr.

Call wkr.

Böhm wkr.

Giovanelli wkr.